

DEN NORDISKE TREBYEN TRANSFORMASJON - OMVANDLING

Upplevelsevärden i småstaden
en jämförande redovisning med metoden *Meerci*

Lena Steffner
Ark SAR/MSA Tekn. Dr
Plan- och utvecklingschef i Sala

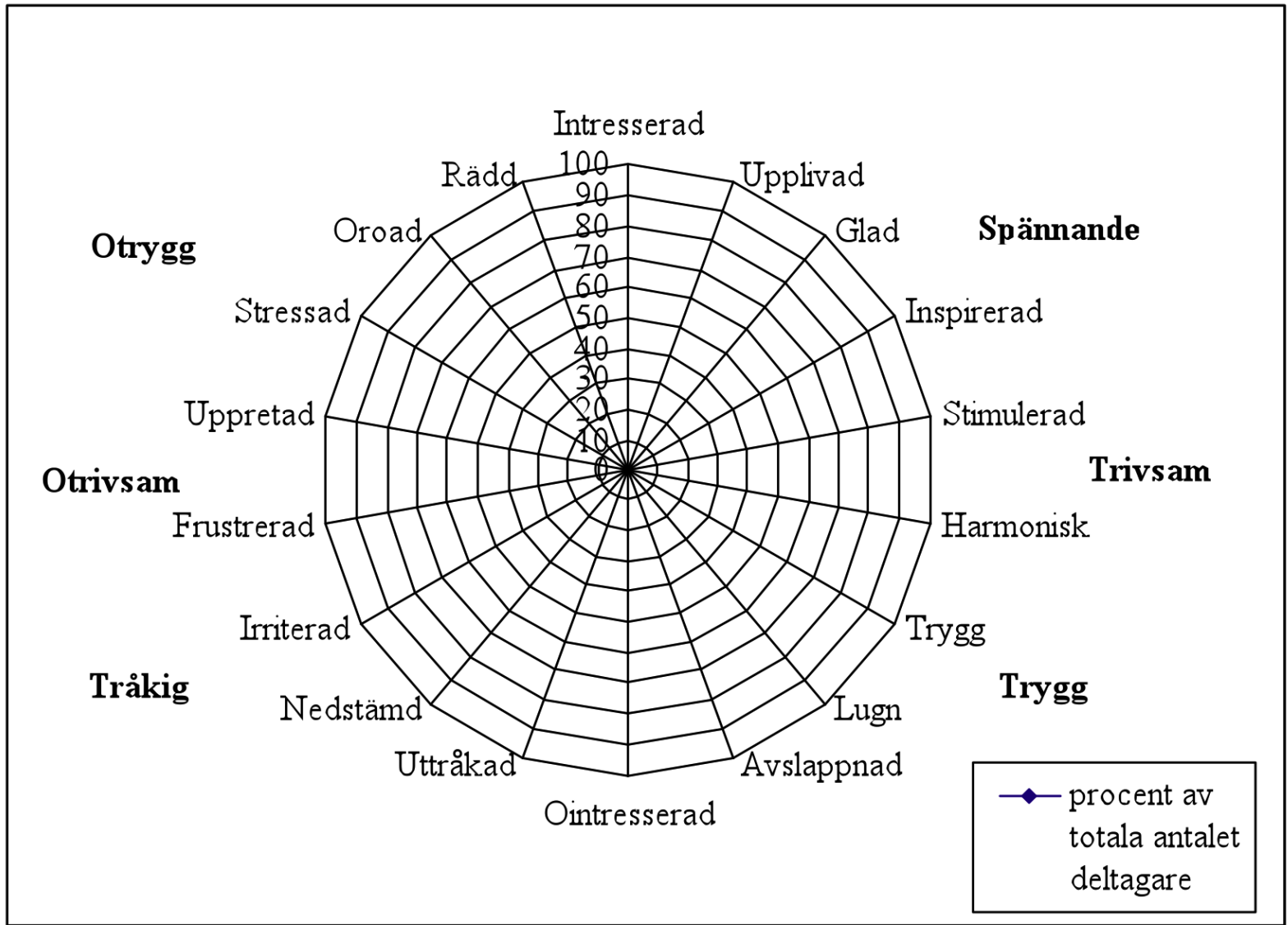
Värdering av stadsmiljöer, en metod att mäta upplevelse

Doktorsavhandling, 2009, LTH, stöd av Axel och Margaret Ax:son Johnsons stiftelse för allmännyttiga ändamål.
Licentiatarbetet bedrevs inom projektet "Den mänskliga staden" på LTH.

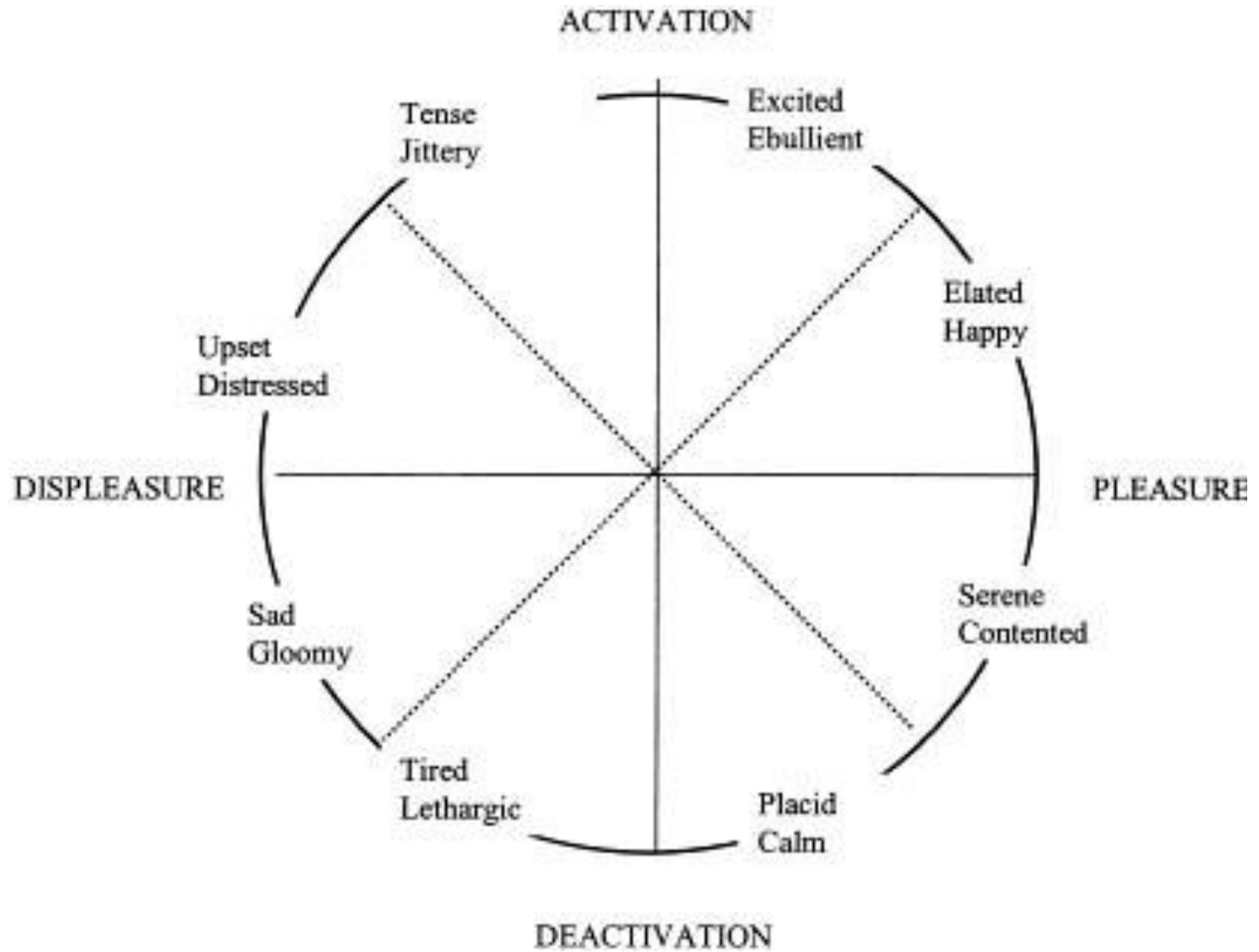
Meerci TM

Measure Experience in Environment from Results of Coreffect Investigation

Meerci TM

Measure Experience in Environment from Results of Coreffect Investigation

James Russell

Meerci TM

Measure Experience in Environment from Results of Coreffect Investigation

Stadskaraktärer

Medeltidsstaden – Handel- och hantverksstaden	1500 - 1700
Liberalismens industristadstad	1800 - 1920
Trädgårdsstaden	1900 - 1930
Den funktionsuppdelade industristaden	1930
Den postmoderna staden	1980

Paradigm saknas i Sverige

Utbildning saknas i stadsbyggnadskonst i Sverige

Meerci TM

Measure Experience in Environment from Results of Coreffect Investigation

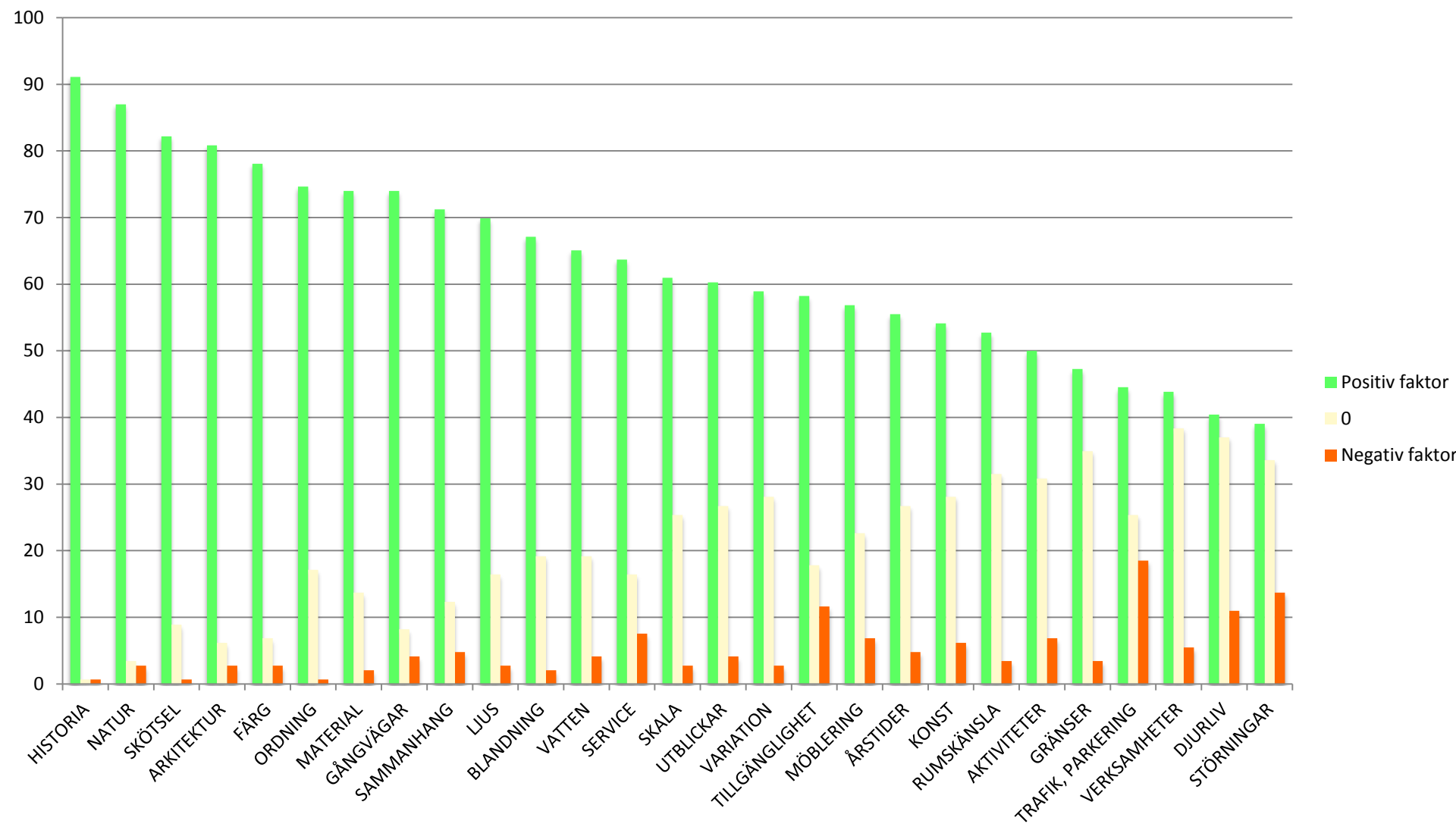

Meerci™

Measure Experience in Environment from Results of Coreeffect Investigation

Eksjö

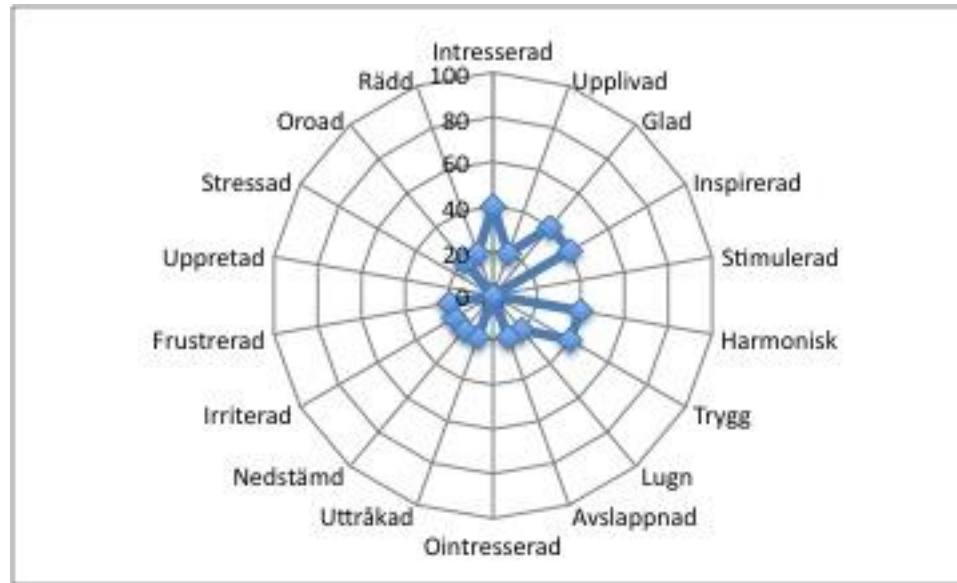

Eksjö

Otryggt

Otrivsamt

Tråkigt

Spännande

Trivsamt

Tryggt

Citat: Glad av att här händer mycket, många arrangemang, människor träffas, handel. Inspirerad av att husen kring torget är vackra med arkitektur som inspirerar. . Avslappnad av att miljön är balanserad i skala och form, inte många störningar. Man kan sitta här och bara titta på folklivet. Upplevs "omöblerad" . Finns ingen naturlig koppling mellan torget och kringliggande miljön. Inget helhetsintryck. Blandade miljöer. Där möts Eksjöborna när vi firar, festar, manifesterar. Den naturliga mötesplatsen med så stora möjligheter. Torget är stort utan så mycket verksamhet, men vackert, ganska ödsligt. Harmonisk av att bebyggelsen är vacker, estetiskt välskött. Trygg av att det är en öppen plats, ingen farlig trafik, lite risk för överfall, olyckor, etc. Frustrerad av att bilparkering är full och störande, oestetiskt, ful korvkiosk sommartid. Oroad av att vi blir mer och mer tillåtande till främmande "objekt" som inte passar i miljön – kulturskydd!

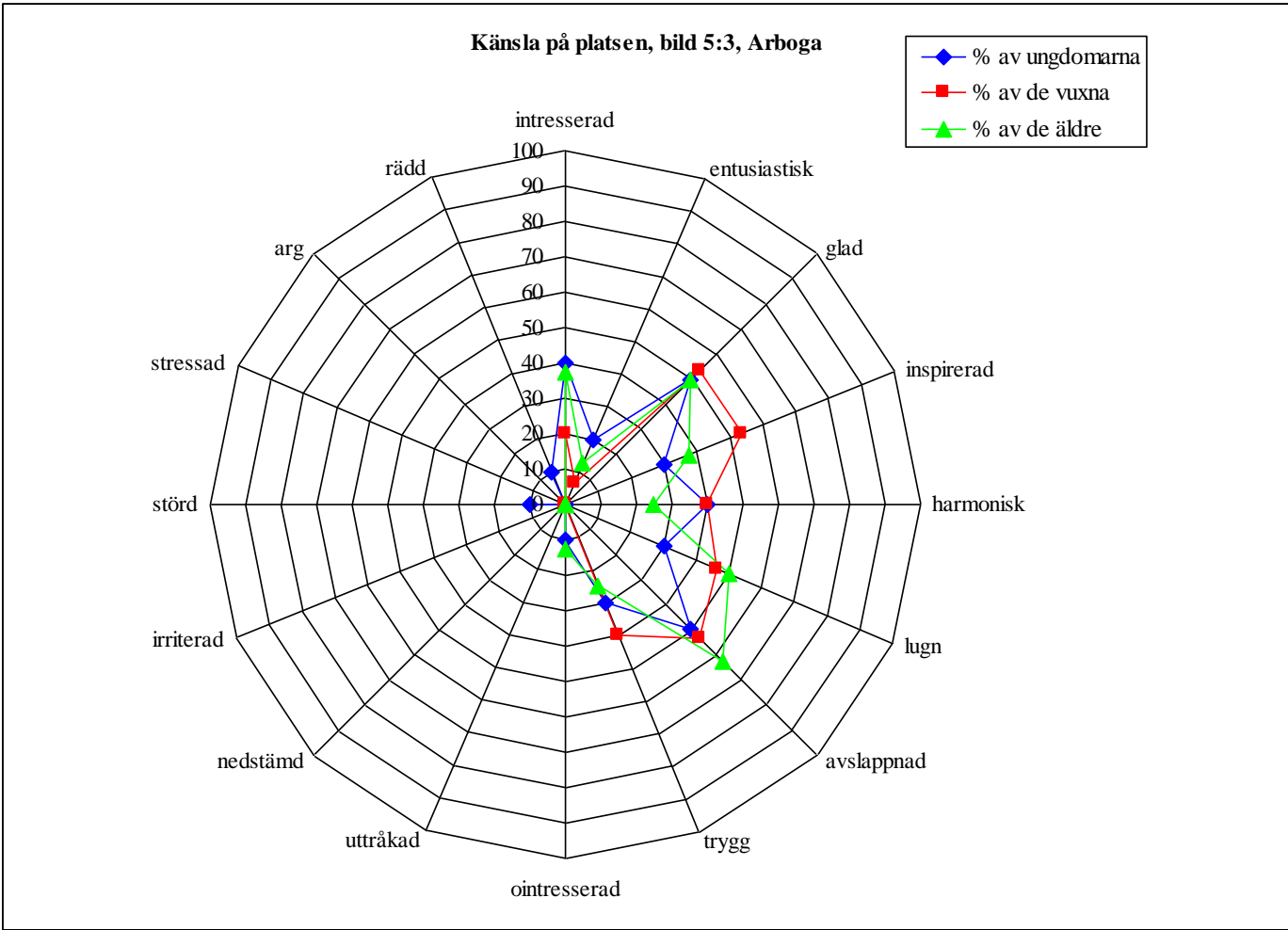

Meerci TM

Measure Experience in Environment from Results of Coreeffect Investigation

Otryggt

Spännande

Otrivsamt

Trivsamt

Tråkigt

Tryggt

Meerci TM

Measure Experience in Environment from Results of Coreeffect Investigation

Positiva fysiska attribut

vacker gammeldags stadsmiljö
underbar miljö i gränden
husen och affären med sin gamla stil
fin och ordnad miljö
trivsamt affär i hörnet
kontakt med vattnet
fin entré till Västerlånggatan
dofter från bageriet
servering vid ån under medeltidsdagarna
väl underhållna hus
minns rökeri och kötthandel vid ån
bra att affärer får finnas

Negativa fysiska attribut

Positiva aktiviteter

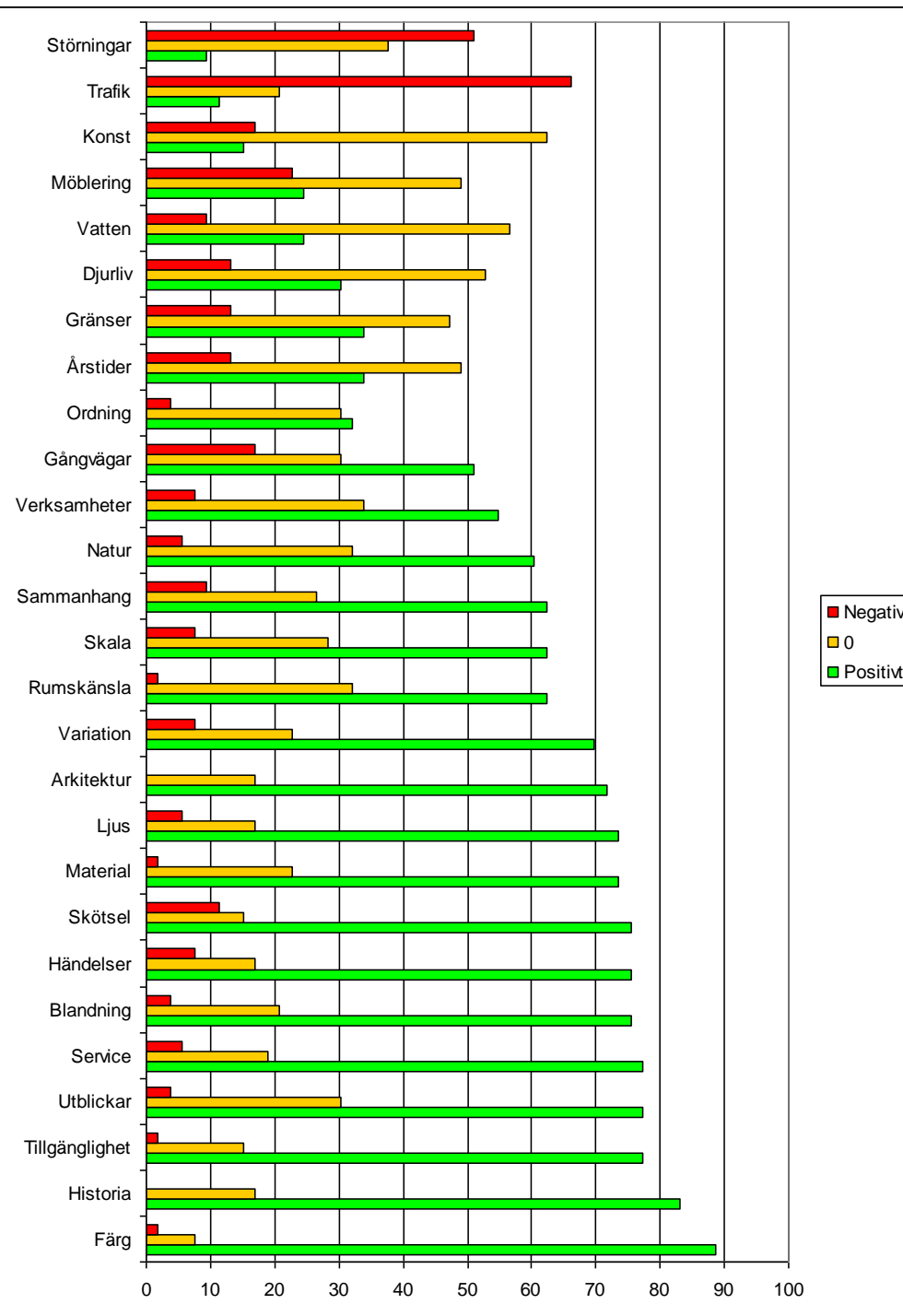
ån som brusar
människor som går
extra fint under medeltidsdagarna
folk som handlar och tittar på saker
klockklang
man känner sig levande här
medeltidsdagarna (palles gränd)
härligt att sitta här
doftar gott
torghandel
liv och rörelse
detta har blivit en mötespunkt
folk samlas här vid affären
minns doft av rökt skinka och korv
minns passage genom gränden och över isen
på ån på väg till skolan
en lisa för själen att kunna handla gamla och
nya prylar och sedan sätta sig och njuta av
den vackra åmiljön

Negativa aktiviteter

skrammel
händselöst

Birkastan Stockholm

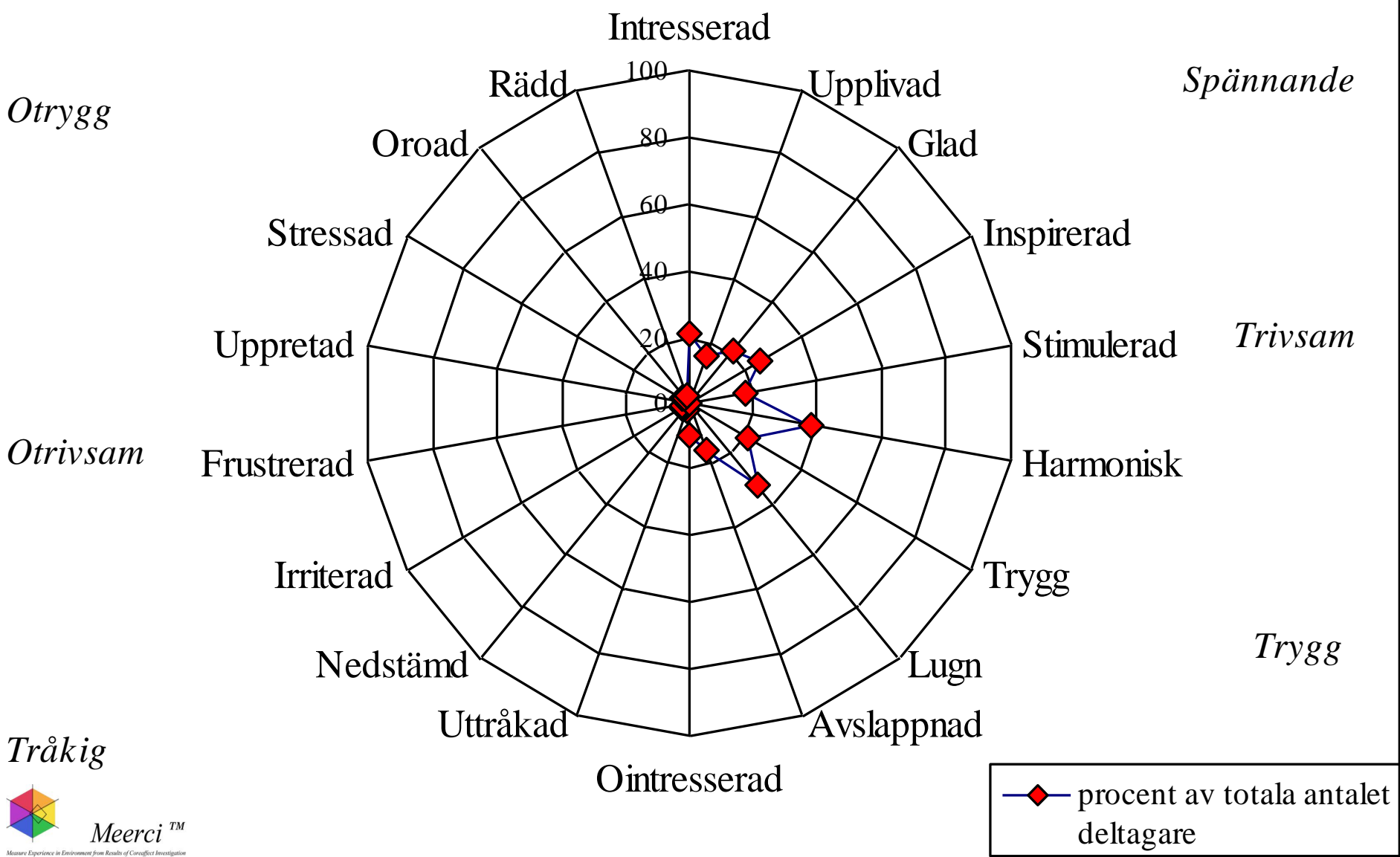

Meerci™

Measure Experience in Environment from Results of Coreeffect Investigation

Bild nr 6, Robert Almströms gata

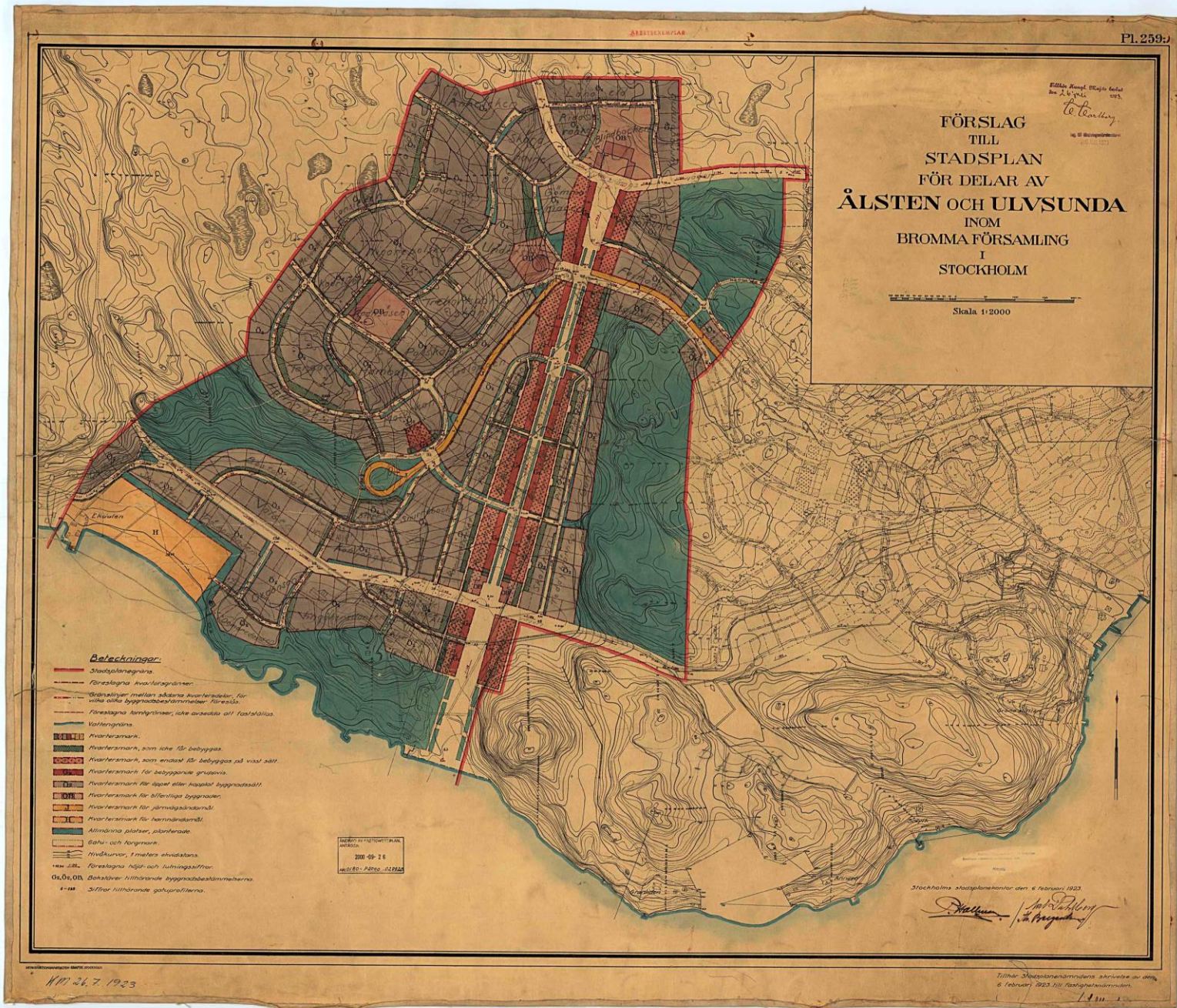

Sammanfattning av deltagarnas egna ord:

- ”Detta är en mysig halvoffentlig plats som bildar ett rum. Så finns det ett glasshus här intill också!” ”Gatan känns harmonisk genom sin avskildhet genom valvet. ”Inbjudande område, mysigt och fint. Tyvärr även en del äcklande känsla på gatorna.”
- ”Underbar gata, lugn, skön, vacker, luktar gott!” Områdets trevligaste gata!
- ”Kul idé på utformning.” Annorlunda gatumiljö, fint ”Rolig bakgata, fina färger, en gömd småstad i storstan’.” ”Vackra hus och proportioner. Fina färger på husen.” Härliga gamla lägenheter! ”Övergripande organisation av kvarter och hus har gjort så att man får fram ett intressant och lugnt område. ”Trevlig, ljus lugn gata.
- ”Tyvärr lite mycket fastlåsta cyklar utmed de små staketerna. Förfular, ser skräpigt och kaotiskt ut. Cykelstall borde ordnas. ”En liten oas, men lekplatsen är tråkig.”

Sammanfattande tolkning:

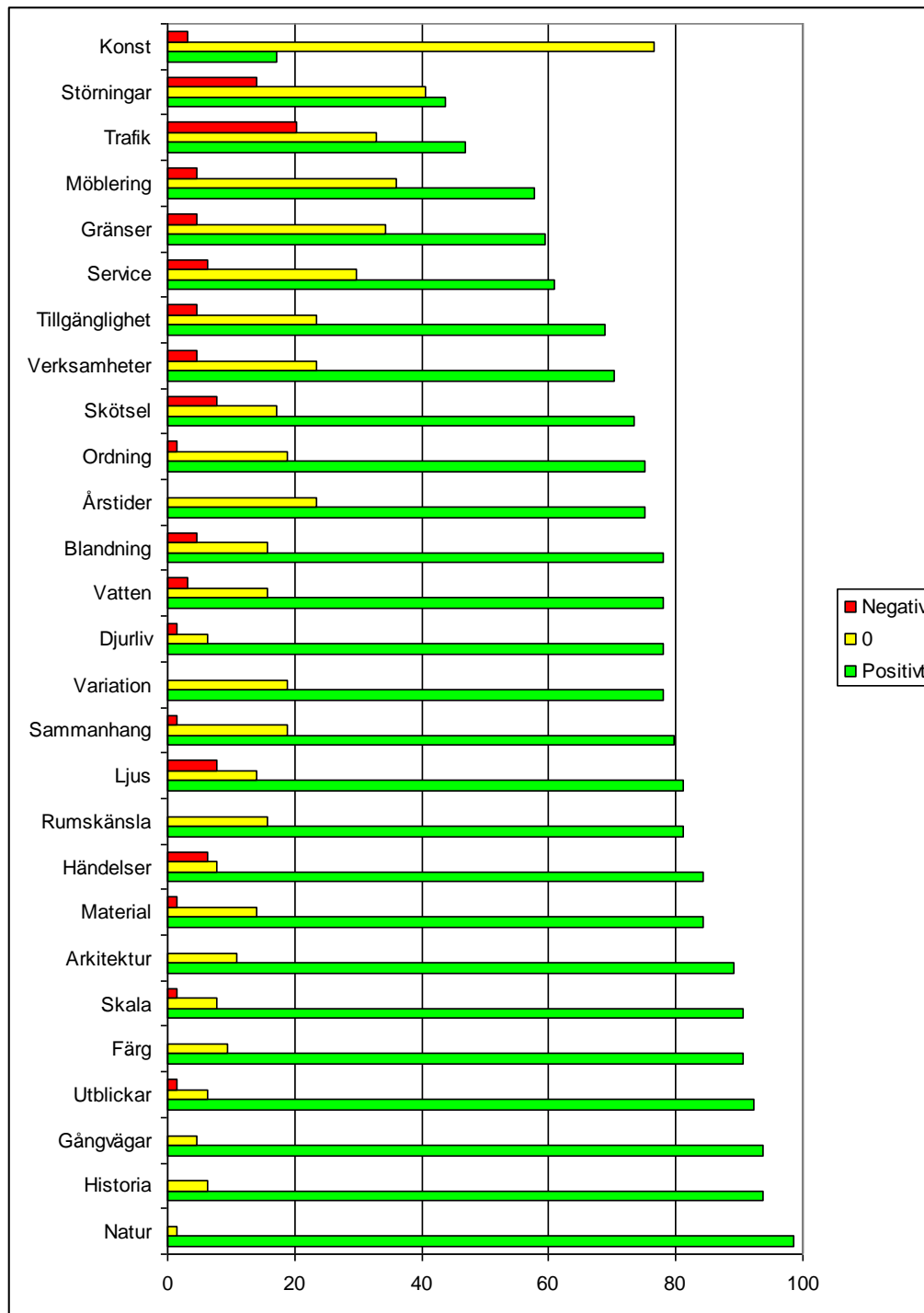
Deltagarna upplever Robert Almströms gata som övervägande **trivsamt** tack vare stadsbyggnadskonsten och arkitekturen.

Per-Olof Hallman, professor i stadsbyggnadskonst, KTH

Ålsten Stockholm

Meerci™

Measure Experience in Environment from Results of Coreeffect Investigation

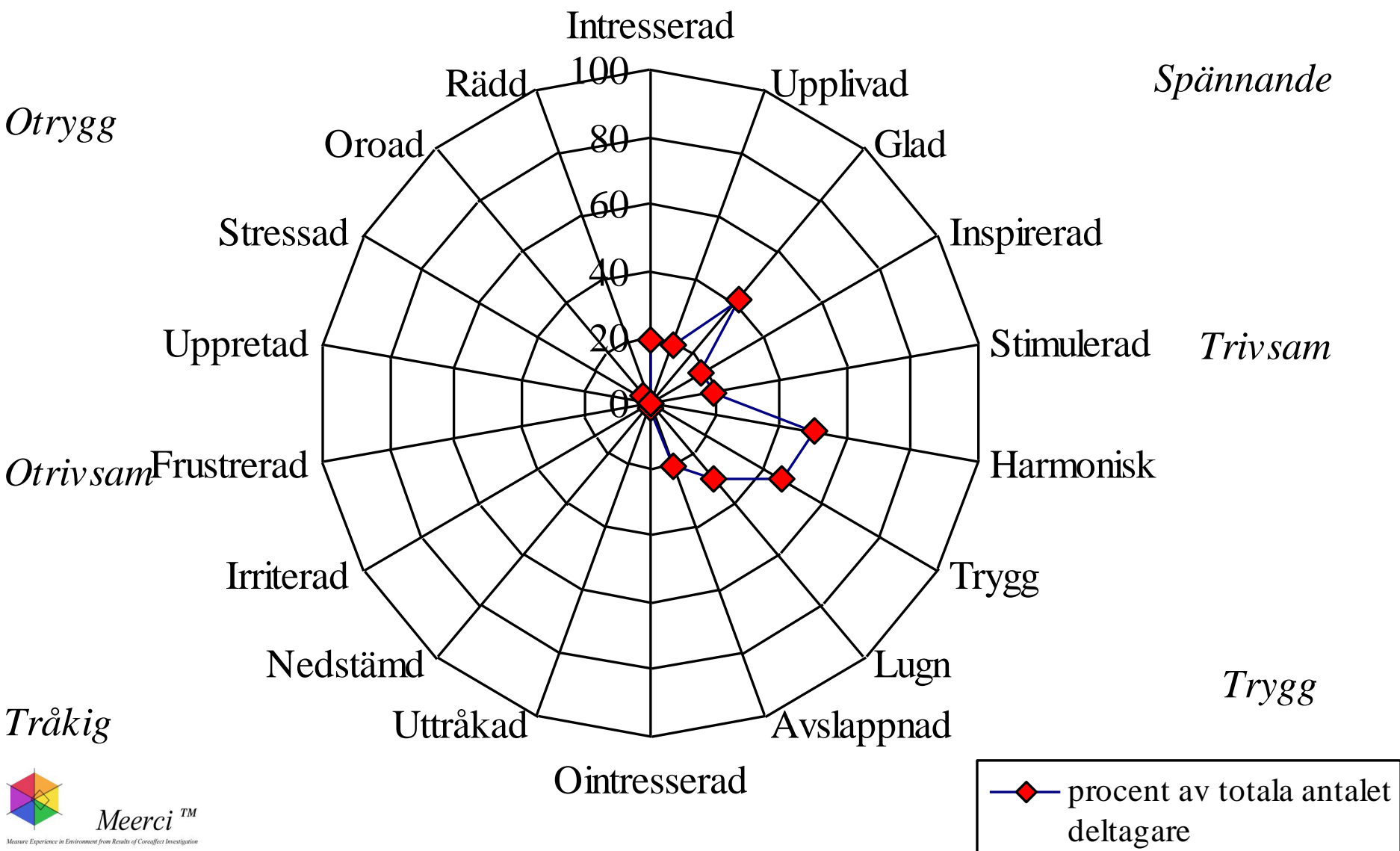
12

Alteck - Neckeberg

604

604

Bild nr 1, vid Spårvägshållplatsen i Ålsten

Sammanfattning av deltagarnas egna ord:

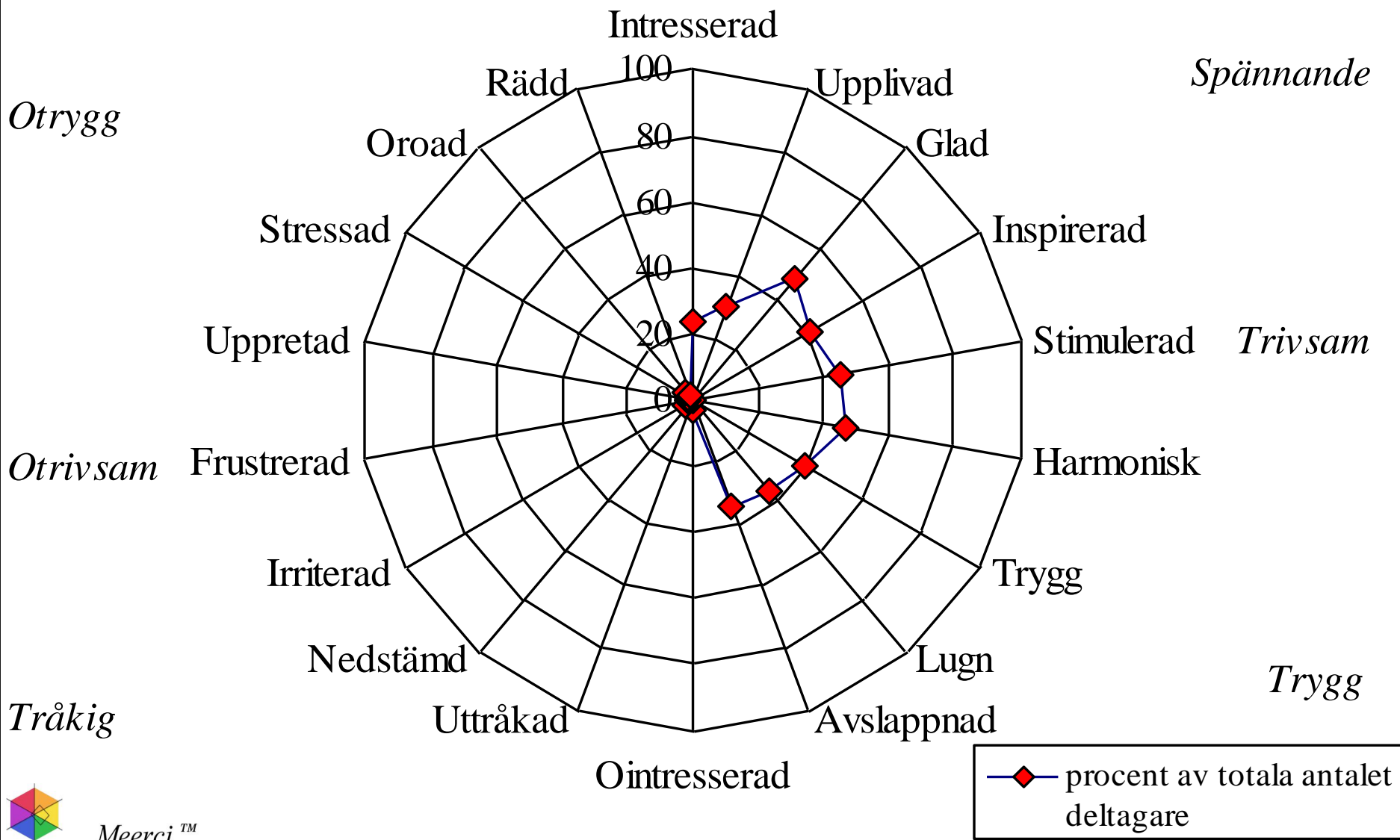
- ”Trevligt och hemkärt med den blå spårvagnen och de färgglada husen.”
- ”Relativt lågbebyggelse. Taken och färgsättningen fina” ”Liten centrumkänsla.”
- ”Allén gör Ålstensgatan jättetrevlig. Tolvan passar in perfekt.”
- ”Vi är alla glada över att spårvagnen nr 12 fått leva kvar trots hot om nedläggning och ersättningsbussar.
- ”12:an är ett begrepp för oss Ålstensbor.”
- ”Trängselavgifter kommer att förvandla området till en parkeringsplats.”
- ”Oroad för spårvagn över torget med ungar och gamla.”
- ”Trevliga butiker, bra skött, mycket lite skadegörelse men ändå sällan folktomt.”
- ”Bra kommunikation till stan. Trevligt litet torg, med ganska bra utbud av varor.
- ”Småstadskänsla.” ”Gamla trevliga hus, bra utblick, bra kommunikation och affärer.”
- ”Alltid trevligt att handla här.” ”Här dog en statsminister 1945.”

Sammanfattande tolkning:

Deltagarna upplever miljön kring spårvägens hållplats som övervägande **trivsamt** och **spännande** för den historiska förankringen i byggnader och händelser, träden, färgerna, skalan och servicen.

Bild nr 6, Gångväg vid vattnet nära Ålstensbryggan

Sammanfattning av deltagarnas egna ord:

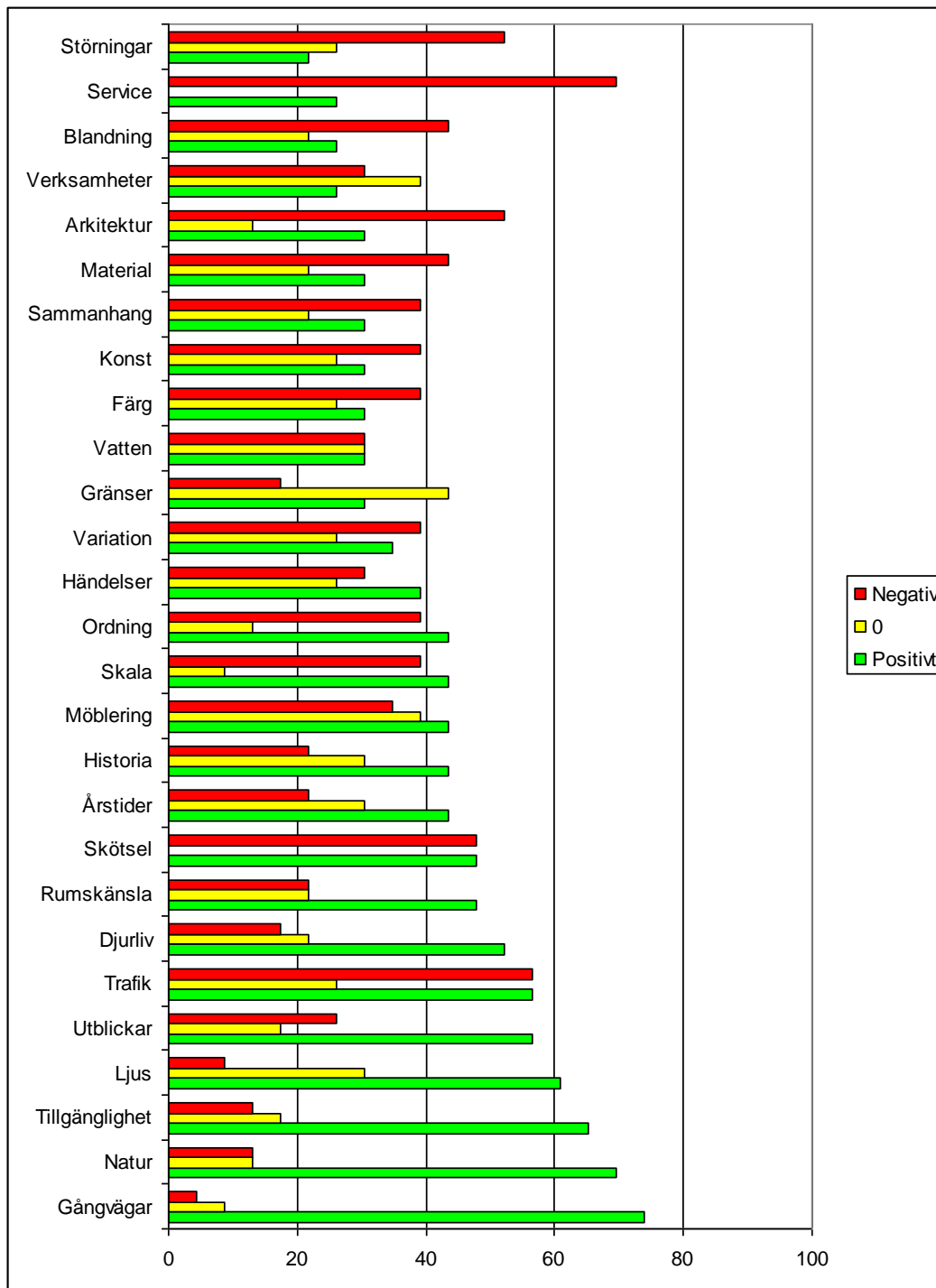
- ”Vackert belägen stig där man är omgiven av naturen och vattnet.”
- ”Väldigt uppskattat i en storstadsförort.” ”Ser ofta fåglar eller ekorrar.”
- ”Berömd i dikt och musik.”
- ”Här får man en "mental" rensning, man kommer på så många bra saker!”
- ”Bra att det finns bänkar utställda.
- ”Bättre mötesplatser utmed strandpromenaden behövs.” Otänkbart att gå här i mörkret.”
- ”Irriteras av skräp som slängs på parkeringen.”
- ”Mysigt året runt.”
- ”Härliga stråk från den trevliga hamnen med mysig restaurang till Ålstensängen där man kan flyga drake, kasta frisbee, spela brännboll, och ha picknick, dock för mycket hundbajs där.”
- ”På vintern går man på isen.”
- ”Badplats vid "Ålstenen". ”Bra motionsstig.”
- ”Underbar blåsippspromenad vid vattenspegel, minnen från istiden – Ålstenens klippblock, fridfullt- om man inte är rädd för stora lösspringande hundar.”

Sammanfattande tolkning:

Deltagarna värderar miljön som övervägande **spännande** och **trivsamt** med de växlande naturupplevelserna längs vattnet under olika årstider.

Husby Stockholm

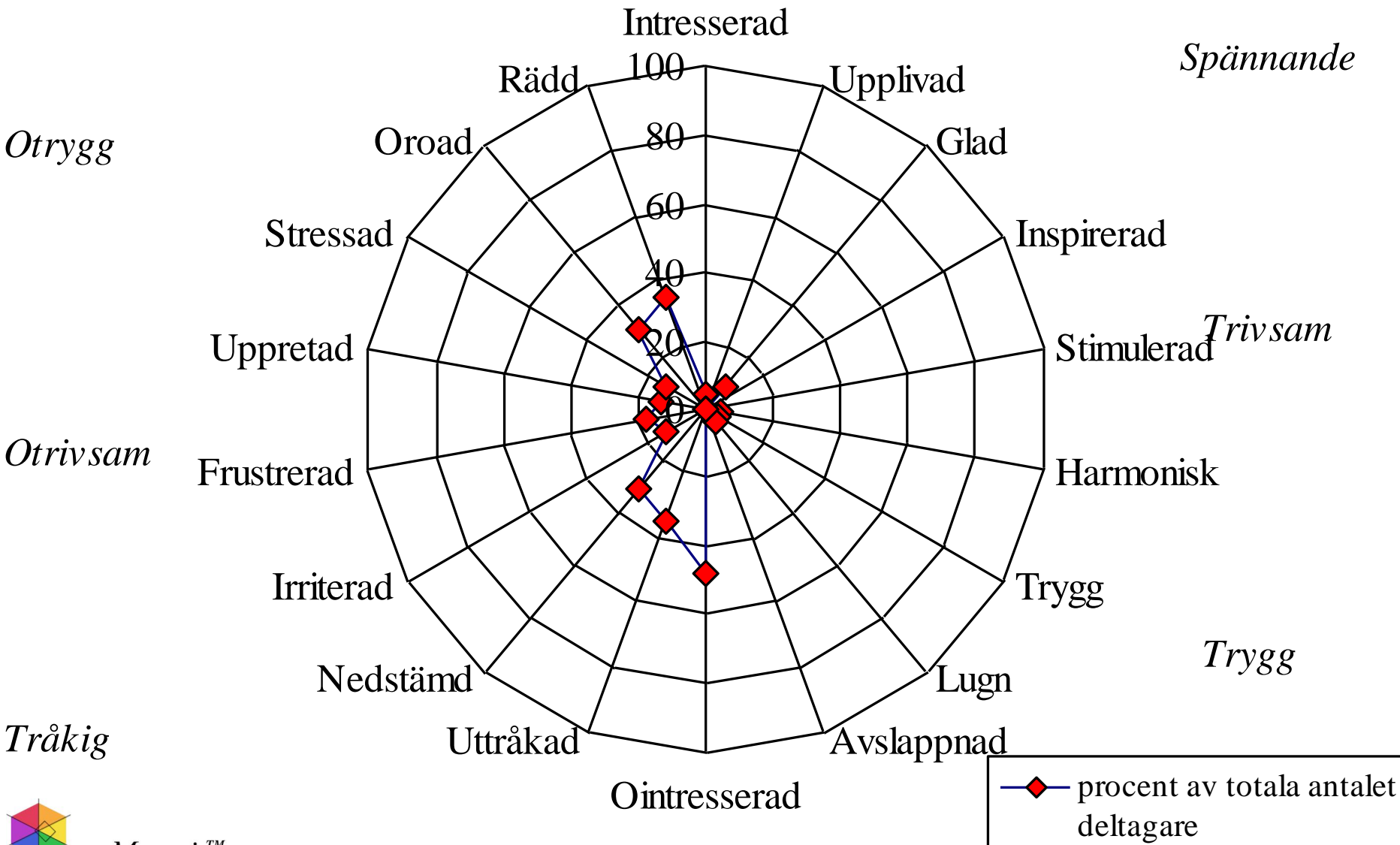

Meerci TM

Measure Experience in Environment from Results of Coreaffect Investigation

Bild nr 2, Edvard Griegsgången, huvudgångstråk

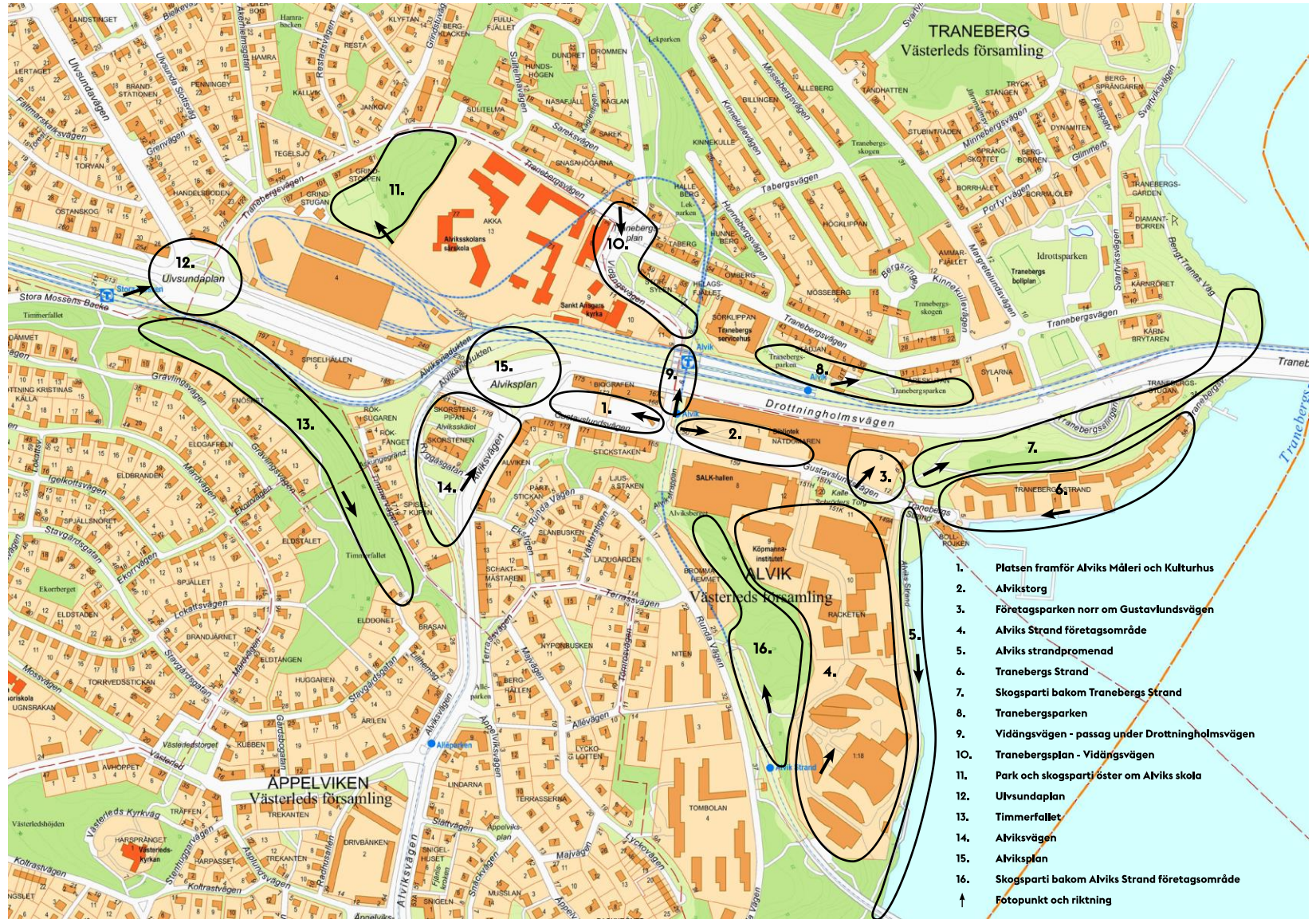
Sammanfattning av deltagarnas egna ord:

- ”Jag skulle *aldrig* gå här när det är mörkt. Det är läskigt och en äcklig gång.”
- ”Känner många, gångstråken strålar samman här.”
- ”Mörk passage i sten och betong i gräsliga färger-graffitti är enda utsmyckning.”
- ”Tråkig arkitektur typ öststatsmodell ("byggnadssocialism").”
- ”Dåligt belyst på kvällen. Rån och överfall har förekommit här.”
- ”Positivt med trafikseparering.”
- ”Mycket tråkig arkitektur.”
- ”Jag känner mig otrygg när jag går på den här gatan.”
- ”Ser allmänt tråkigt ut. Det ser ut som värsta sortens getto.”
- ”Känner mig alltid lugn här eftersom jag är hemma här.”

Sammanfattande tolkning:

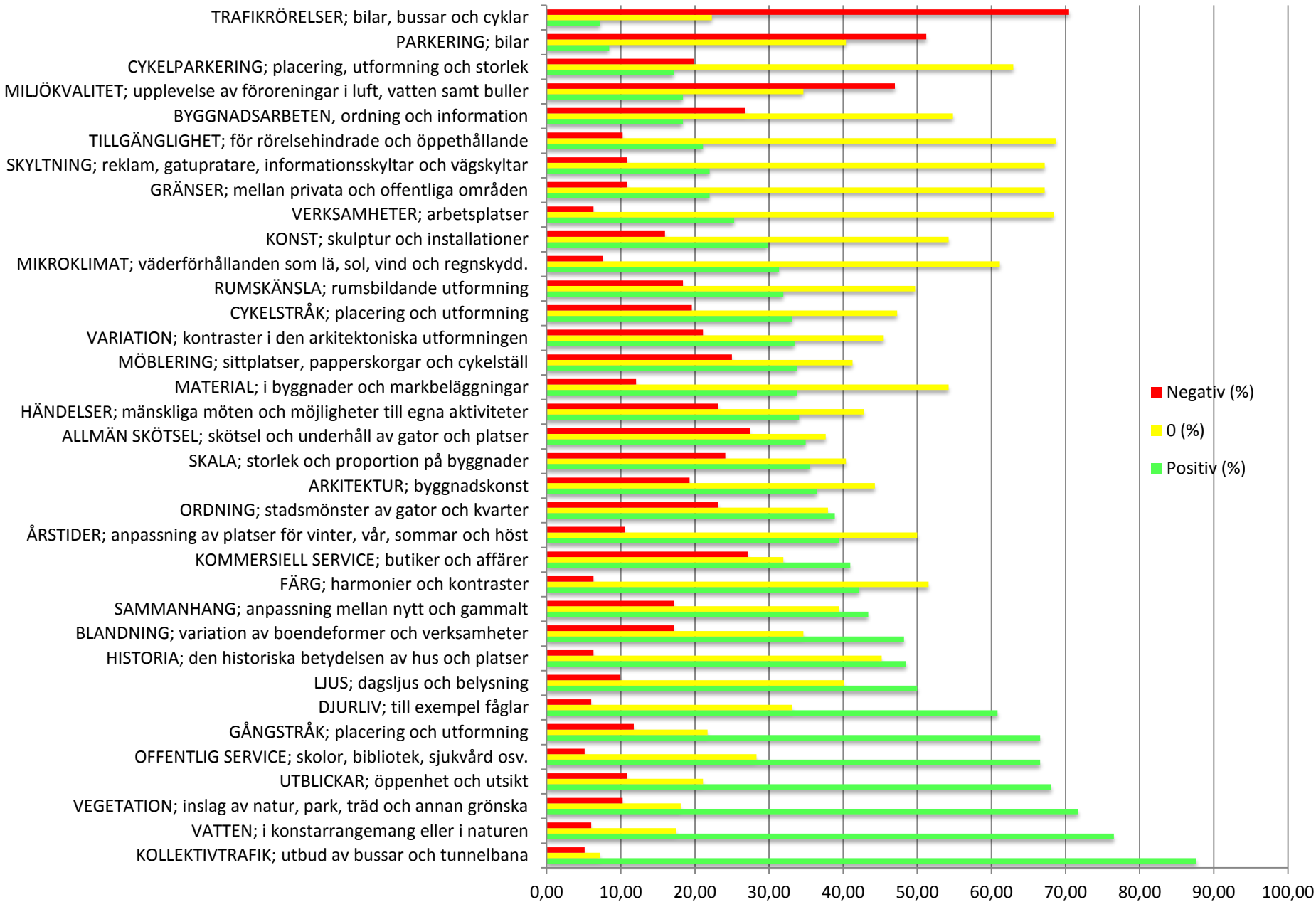
Deltagarna upplever Edvard Griegsgången som övervägande **tråkig** och **otrygg** därför att den belastas med minnen av obehagliga händelser och har en otrevlig utformning med mycket betong.

Mätning av upplevelsevärden på 16 platser med Meerci™ Alvik i Stockholm

1. Platsen framför Alviks Mäleri och Kulturhus
 2. Alvikstorg
 3. Företagsparken norr om Gustavlundsvägen
 4. Alviks Strand företagsområde
 5. Alviks strandpromenad
 6. Tranebergs Strand
 7. Skogsparti bakom Tranebergs Strand
 8. Tranebergs parken
 9. Vidängsvägen - passag under Drottningholmsvägen
 10. Tranebergsplan - Vidängsvägen
 11. Park och skogsparti öster om Alviks skola
 12. Ulvsundaplan
 13. Timmerfallet
 14. Alviksvägen
 15. Alviksplan
 16. Skogsparti bakom Alviks Strand företagsområde
- ↑ Fotopunkt och riktning

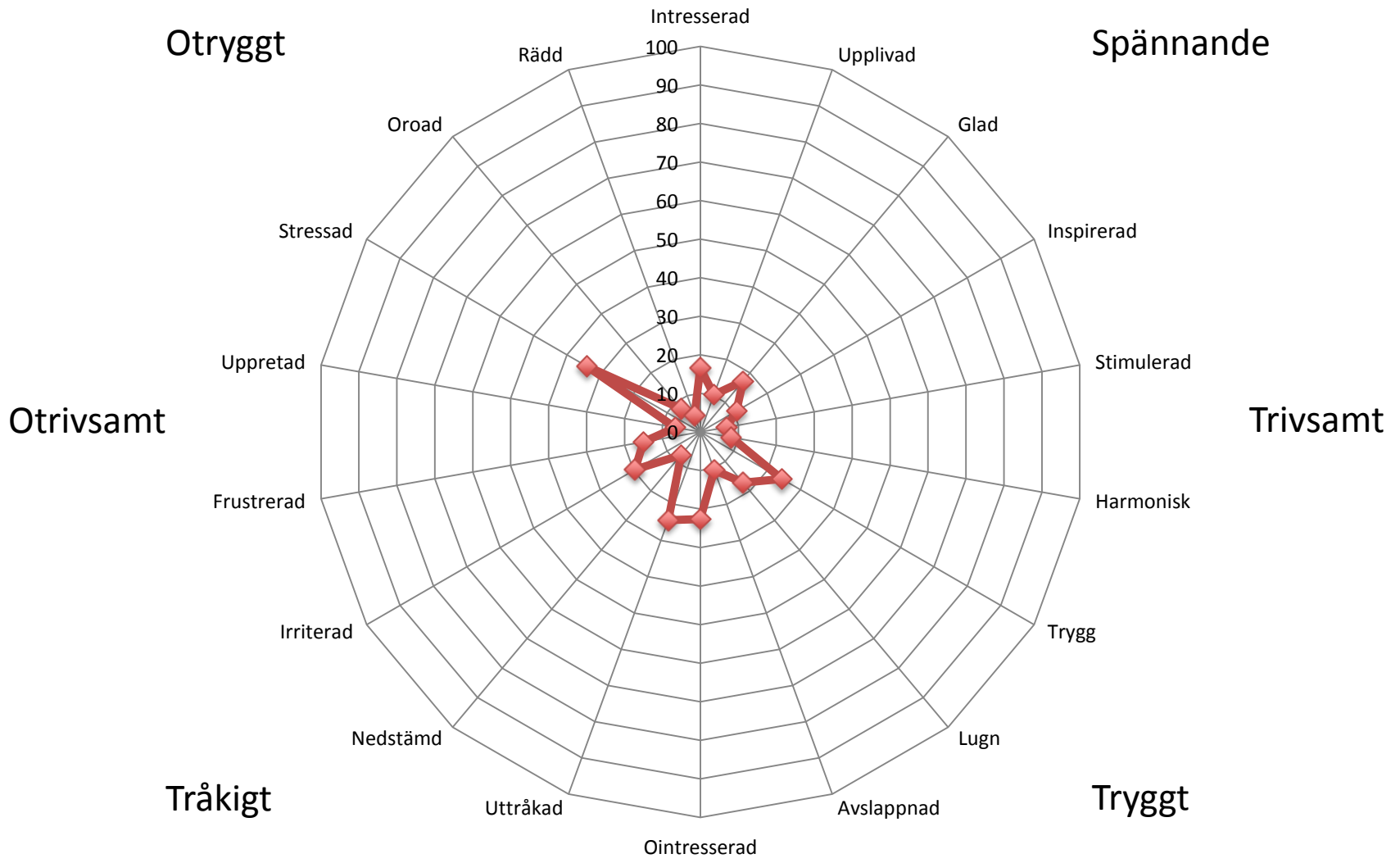

2 Alviks torg

2 Alviks torg

 % av totala antalet deltagare

2 Alviks torg

Positiva fysiska faktorer

Bra service för äldre
God arkitektur
Trevlig arkad
Snyggt och välskött
Fina inslag i miljön med blomkrukor

Negativa fysiska faktorer

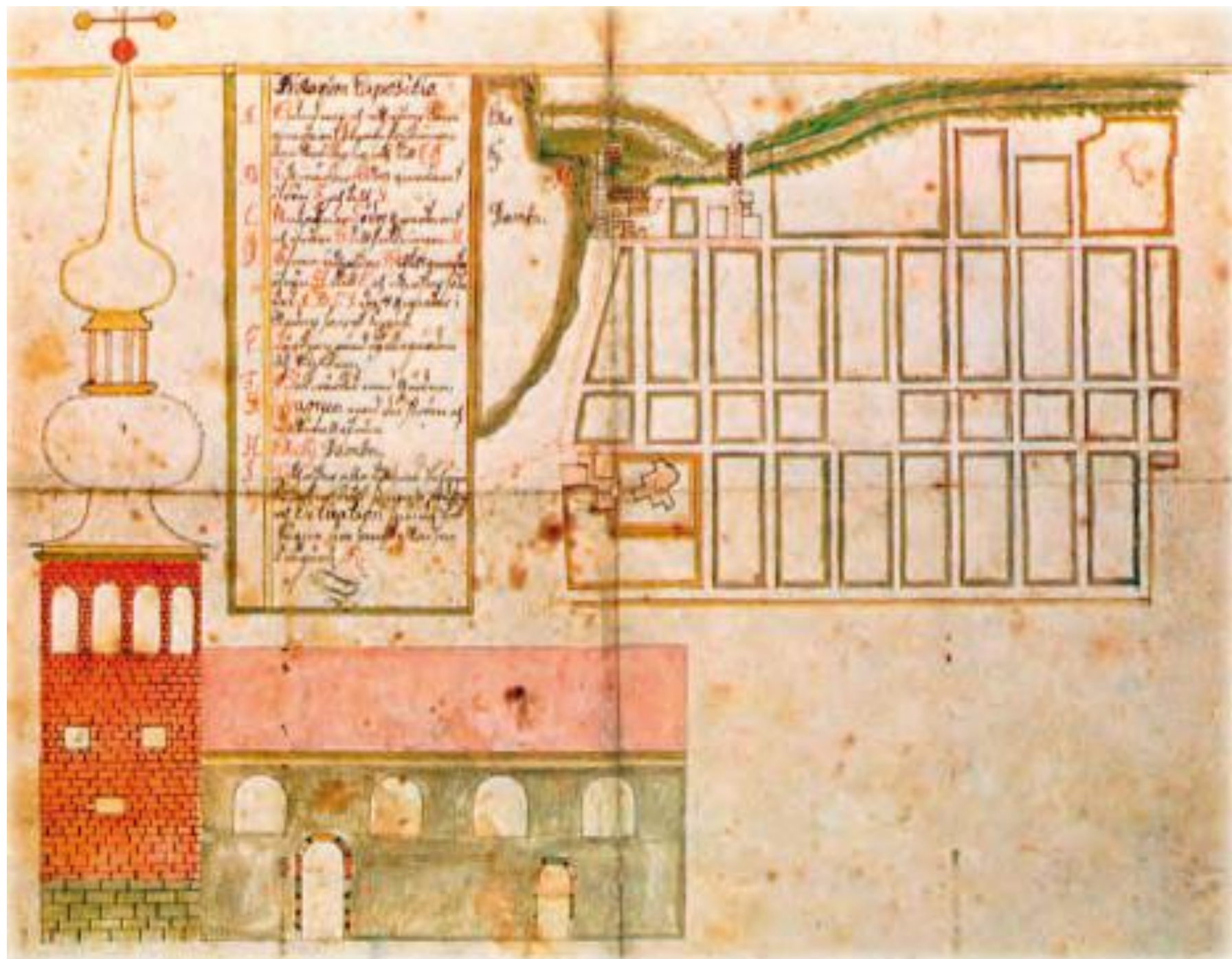
För lite service för unga
Trångt och för mycket bil- o busstrafik
Busshållplatsen bör flyttas till gatan
Tråkiga tegelfasader
Fula hårdgjorda ytor (mycket asfalt)
Stenökenkänsla – Skräpig
Stor SALK hall med industrikänsla
Grönska, blommor och trivsel saknas
Avgaser från bussar
Hiskelig skyskrapa längst fram till vänster
Svårt att komma till Tranebergshållet
Fult kombinerad färgsättning med de olika materialen i fasaderna
Riv gröna huset

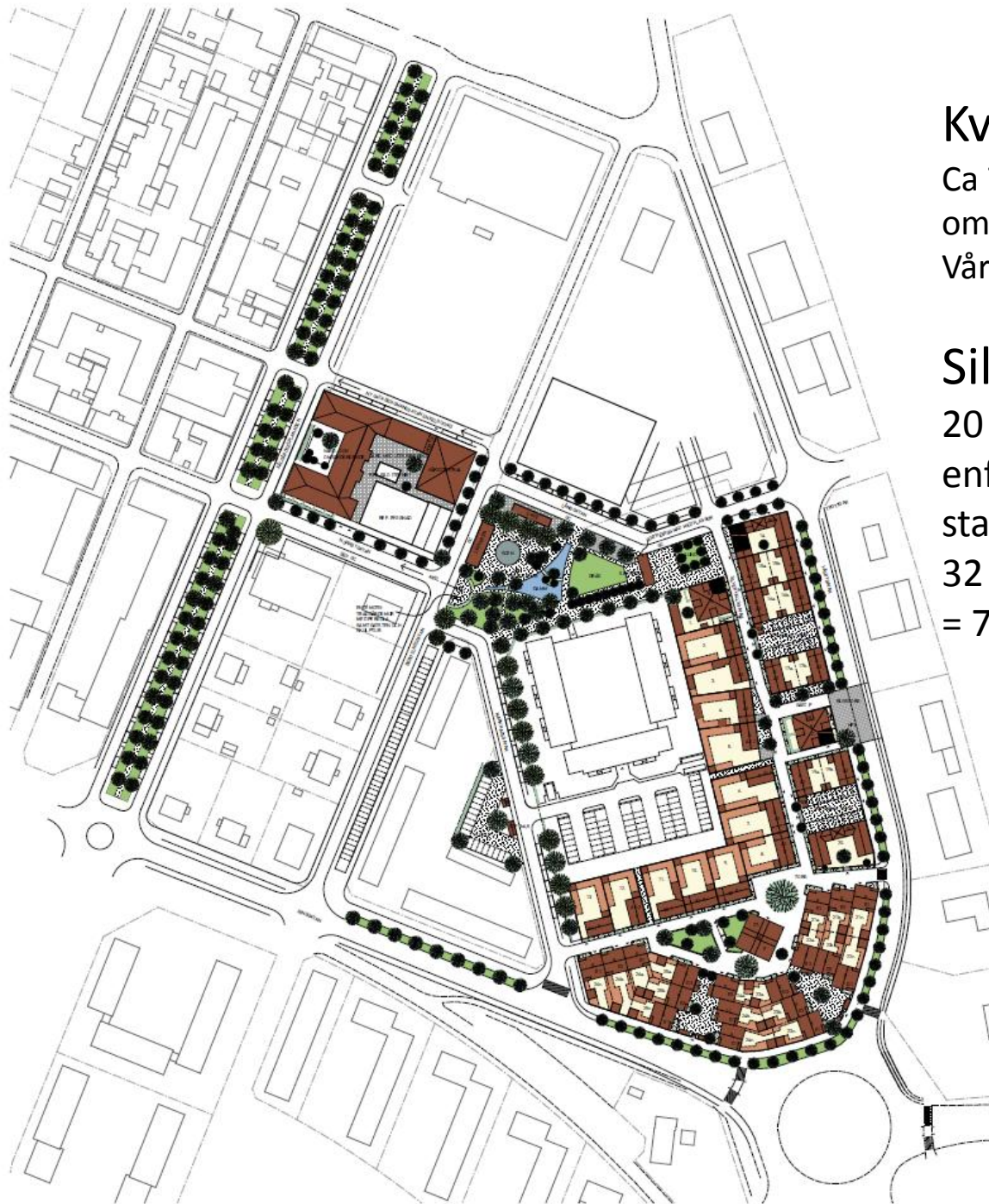
Positiva användningar

Lugnt torg med bra utbud i några små butiker
Känner igen många ansikten – trivsamt
Goda kollektivtrafikförbindelser
Outnyttjad potential på platsen
SALKhallen är fräsch

Negativa användningar

Behövs fler mysiga caféer och restauranger
Parkering och bussar på det som ska vara torg
Ingen plats för fotgängare och cykelparkeringar
Stökig och stressig plats
Torghandel behövs
Vissa butiker saknas
Borde vara gågata ända ned till stranden
Stökiga människor på torget kvällstid

Kv Löparen

Ca 70 lgh Vård och omsorgsboende
Vårdcentral

Silvervallen

20 + 18
enfamiljshus på
stadsgårdar.
32 Lägenheter
= 70 lgh

Att mäta upplevelse i stadsmiljö – Vem har nytta av metoden?

Byggbransch	underlag för utveckling av byggsystem
Fastighetsbransch	optimering av förvaltningsåtgärder
Politiker	kostnadseffektiv medborgardialog
Tjänstemän	kunskap användarperspektivet
Allmänhet	får göra sin röst hörd
Arkitektkontor	garanti attraktivitet

Certifiering för hållbara stadsdelar
BREEAM- community
LEED – neighborhood

MEERCI™

MEERCI